ספרא — פרק יד

[א] "מקרא קדש""יום הכפורים הוא...ועניתם את נפשותיכם..וכל מלאכה לא תעשו..כי יום כפורים..." – שיכול אין לי יום הכפורים מכפר אלא אם כן עשאו מקרא קדש, ונתענה, ולא עשה בו מלאכה. ומנין אפילו שלא עשאו מקרא קדש, ולא נתענה בו, ועשה בו מלאכה שהיום מכפר? תלמוד לומר "יום הכפורים הוא" שיכול, אין לי יום הכפורים מכפר אלא עם הקרבנות ועם השעירים. ומנין אף על פי שלא בקרבנות ושלא בשעיר היום מכפר? תלמוד לומר "יום הכפורים הוא". יכול יכפר על השבים ועל שאינם שבים? ודין הוא! חטאת ואשם מכפרים ויום הכפורים מכפר. מה חטאת ואשם אין מכפרים אלא על השבים, אף יום הכפורים לא יכפר אלא על השבים.

[ב] לא! אם אמרת באשם וחטאת – שאין מכפרים על הזדון כשגגה, תאמר ביום הכפורים שהוא מכפר על הזדון כשגגה?! הואיל והוא מכפר על הזדון כשגגה יכפר על השבים ועל שאינם שבים!... תלמוד לומר "אך" – הא אינו מכפר אלא על השבים.

[ג] "וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה" (ויקרא כג, כח) – הרי זו אזהרה למלאכה. "וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי" (ויקרא כג, ל) – הרי זו עונש למלאכה.

[ד] "כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום ונכרתה" (ויקרא כג, כט) – הרי זו עונש עינוי. "והאבדתי" מה תלמוד לומר? לפי שהוא אומר כרת בכל מקום, ואיני יודע מהו, כשהוא אומר "והאבדתי" – לימד על הכרת שאינו אלא אבדן. ומנין שיום הכפורים אסור באכילה ובשתיה, וברחיצה, ובסיכה, ובתשמיש המטה, ובנעילת הסנדל? תלמוד לומר "שבתון" – שבות. יכול תהא שבת בראשית אסורה בכולן? תלמוד לומר "שבתון הוא לכם ועניתם" – הוא אסור בכולן ואין שבת בראשית אסור בכולן.

[ה] "ועניתם את נפשותיכם בתשעה" – יכול יתחיל ויתענה בתשעה? תלמוד לומר "בערב". אי "בערב", יכול משתחשך? תלמוד לומר "ועניתם את נפשותיכם בתשעה". הא כיצד? מתחיל ומתענה מבעוד יום, שכן מוסיפים מן החול על הקדש.

[ו] אין לי אלא מלפניו. מלאחריו מנין? תלמוד לומר "מערב עד ערב". אין לי אלא יום הכפורים. שבת בראשית מנין? תלמוד לומר "תשבתו". ימים טובים מנין? תלמוד לומר "שבתכם". – הא כל שבות (ס"א שביתה) שאתה שובת אתה מוסיף לה מחול על הקדש, בין מלפניו (ס"א מלפניה), בין מלאחריו (ס"א מלאחריה).

[ז] יכול יהיו חייבים על התוספת? תלמוד לומר (ויקרא כג, ל) "וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי" – על עצם היום הזה ענוש כרת ואין ענוש כרת על תוספת מלאכה.

[ח] יכול לא יהיו חייבים כרת על תוספת מלאכה אבל יהיו חייבים כרת על תוספת עינוי? תלמוד לומר (ויקרא כג, כט) "כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה" – על עצם היום הזה חייבים כרת ואין חייבים כרת על תוספת עינוי. יכול לא יהיה בכלל עונש אבל יהיה בכלל אזהרה? תלמוד לומר (ויקרא כג, כח) "וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה" – על עצם היום הזה מוזהרים ואין מוזהרים על תוספת מלאכה.

[ט] יכול לא יהיו מוזהרים על תוספת מלאכה אבל יהיו מוזהרים על תוספת עינוי? ודין הוא! ומה מלאכה – שהיא נוהגת בשבתות וימים טובים – הרי זה אינו מוזהר עליה, עינוי – שאין נוהג בשבתות וימים טובים – אינו דין שלא יהיה מוזהר עליה?! אבל אזהרה לעינוי ליום עצמו לא שמענו. וכשהוא אומר עונש מלאכה, שאין תלמוד לומר, שכבר קל וחמר: ומה אם עינוי – שאינו נוהג בימים טובים ושבתות – הרי הוא ענוש כרת, מלאכה – שהיא נוהגת בימים טובים ושבתות – אינו דין שיהא עונש כרת?! אם כן למה נאמר עונש מלאכה? ללמוד ממנו אזהרה לעינוי. מה עונש מלאכה – לאחר אזהרה, אף עונש עינוי – לאחר אזהרה.